

Zedencriminaliteit in Nederland. Delicten en delinquenten nader in beeld gebracht (2006). A.Ph. van Wijk, S.R.F. Mali, R.A.R. Bullens, L. Prins, en P.P.H.M. Klerks (Politie-academie Onderzoeksgroep, Apeldoorn). Politiewetenschap 28

Doelstelling

Het presenteren van een landelijk overzicht van de geregistreerde zedenmisdriven en verdachten van dergelijke delicten. In feite moet dit onderzoek de basis vormen voor vervolgonderzoeken naar zedencriminaliteit op basis van politiecijfers.

Onderzoeksvragen

1. Wat is de stand van zaken in de literatuur met betrekking tot de zedencriminaliteit?
2. Wat is de aard en omvang van de (geregistreerde) zedencriminaliteit in Nederland?
3. In hoeverre hangt de aard van de zedenmisdriven samen met de pleegmomenten, pleegplaats en pleegdomein?
4. Wat is het ophelderingspercentage bij zedenaangiften?
5. Welke ontwikkelingen zijn er te constateren over de periode 1996-2002?
6. Hoeveel zedendelinquenten zijn er in 2002?
7. Wat zijn het criminaliteitspatroon en de kenmerken van de zedendelinquenten en de ontwikkelingen met betrekking tot deze kenmerken over de periode 1996-2002?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- dossieranalyse
- analyse databestanden

Samenvatting

Het onderzoek heeft tot doel een (eerste) landelijk overzicht te presenteren van geregistreerde zedenmisdriven (zedendelicten) en verdachten van zedendelicten (zedendelinquenten), met als basis politiegegevens uit alle korpsen van aangiftes en daders uit het peiljaar 2002.

Onderdeel van de studie is een uitgebreid literatuuroverzicht naar typen van zedendelicten en -delinquenten die kunnen worden onderscheiden. Mede aan de hand daarvan worden vervolgens aard en omvang van de geregistreerde zedencriminaliteit en de daderpopulatie van (verdachte) zedendelinquenten in beeld gebracht. De dadergroep van zedendelinquenten wordt onderverdeeld in subgroepen, waarbij enerzijds onderscheid wordt gemaakt in 'zuivere' en 'niet-zuivere' zedendelinquenten (afhankelijk of men zich enkel aan zedenfeiten schuldig heeft gemaakt of niet) en anderzijds, voor wat betreft de aard van de zedenfeiten, in: 'schennisplegers', 'aanranders / verkrachters' en 'misbruikers van kinderen'.

Het blijkt dat een derde van de 'zuivere' zedendelinquenten slechts eenmaal met de politie in aanraking komt en zich dus verder, voor zover bekend, niet aan nieuwe feiten schuldig maakt. Daar tegenover staat een grote groep die wel een criminele carrière kent die vaak meerdere jaren omspannt. Van deze 'niet-zuivere' zedendelinquenten wordt de criminele carrière gereconstrueerd aan de hand van dadergegevens van de politie over de periode van 1996-2002. Daaruit blijkt dat een kwart zijn criminele carrière weliswaar start met een zedendelict maar dat men zich vervolgens schuldig maakt aan vooral vermogensdelicten, soms ook geweldsdelicten of allebei.

Analyses van het aantal aangiftes van zedencriminaliteit geven in de periode van 1996-2002 een daling te zien die sterker is dan de algemeen dalende trend van de criminaliteitsontwikkeling. Die daling is gepaard gegaan met enerzijds een toename van de ernst van delicten en anderzijds, mogelijk in samenhang daarmee, een afname van het aantal aangehouden of gehoorde verdachten. Het is niet duidelijk wat de oorzaken zijn van deze trends.

Denkbaar is dat de toegenomen ernst van zedenzaken impliceert dat aangiftes meer complexe zaken betreffen, die moeilijker 'rond' te maken zijn. Nader onderzoek hiernaar is gewenst. Het rapport sluit af met een aantal aanbevelingen.